

Privacy versus parkeerbelastingen

Schendt de gemeente met een systematiek van verplichte kentekeninvoer bij de uitvoering van de gemeentelijke parkeerbelasting de privacy van de parkeerders? Dat was de cruciale vraag die in een langlopende procedure tussen mijnheer X en de gemeente Amsterdam beantwoord moest worden.

TEKST ANOEK VAN BEEK & BAS BREKVELD BEELD NFP PHOTOGRAPHY - PIETER MAGIELSEN

Heel in het kort. Op 1 augustus 2013 parkeerde mijnheer X op de Parnassusweg te Amsterdam. Tijdens de controle om 15:12 uur was er geen parkeerbelasting betaald. Er volgde een naheffingsaanslag. In het bezwaarschrift schreef mijnheer X dat die naheffingsaanslag een onaanvaardbare inbreuk maakte op zijn recht om niet permanent door de overheid te worden gevolgd op alle plekken en plaatsen van dit land. Het verplicht invoeren van een kenteken zou een inbreuk maken op dat recht.

Na de bezwaarfase volgde beroep bij de rechtbank Noord-Holland en hoger beroep bij het gerechtshof Amsterdam (hierna: het hof). Beide instanties hebben de gemeente Amsterdam in het gelijk gesteld. De uitspraak van het hof dateert van 7 januari 2016.

Bij het hof aangekomen, was de argumentatie van mijnheer X gebaseerd op het zwaarste geschut dat denkbaar is: het systeem van verplichte invoer van het kenteken zou in strijd zijn met de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en met het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM).

Het hof Amsterdam overwoog echter dat, mede gelet op het doel van het kentekenparkeren namelijk de daarmee beoogde efficiency en effectiviteit, er geen strijd is met de Wbp en het EVRM. Daarbij gelden wel een aantal waarborgen.

VERSLEUTELING KENTEKENS

Bij de betaling van de parkeerbelasting versleutelt de gemeente Amsterdam de door de automobilisten ingevoerde kentekens. In versleutelde vorm worden deze kentekens verzonden naar het Servicehuis Parkeer- en Verblijfsrechten (hierna genoemd het Servicecentrum). Dit Servicecentrum beschikt niet over kentekengegevens in onversleutelde vorm. De kentekengegevens zijn op deze wijze niet identificeerbaar in relatie tot een natuurlijk persoon. Om deze reden mist de Wbp toepassing.

NATIONAAL PARKEERREGISTER (NPR)

De kentekengegevens en de betaalgegevens dan wel geregistreerde parkeerkeerbe rechten worden opgeslagen in het NPR. Deze gegevensverwerking geschiedt op basis van een overeenkomst van dienstverlening tussen het Servicecentrum en de Rijksdienst voor Wegverkeer (RDW).

De gemeente Amsterdam registreert (scant) kentekens van geparkeerde voertuigen en verstrekt deze gegevens in versleutelde vorm aan het Servicecentrum. Aan de hand van deze gegevens constateert het Servicecentrum of ter zake van het parkeren van een voertuig een parkeerrecht is geregistreerd. Indien blijkt dat er geen parkeerrecht is geregistreerd, wordt de gemeente Amsterdam in versleutelde vorm geïnformeerd over het kenteken dat het betreft. Van het desbetreffende kenteken wordt de versleuteling vervolgens ongedaan gemaakt. Met dat gegeven wordt de heffingsambtenaar van de gemeente Amsterdam geïnformeerd over het ontbreken van een parkeerrecht. De heffingsambtenaar vraagt vervolgens bij de RDW – zoals dat ook het geval was vóór de invoering van het verplichte kentekenparkeren – op basis van het kentekenregister van de RDW de bij het desbetreffende kenteken behorende persoonsgegevens op, teneinde te kunnen vaststellen wie de kentekenhouder is.

*Bas Brekveld
en Aniek
van Beek*

NA 48 UUR WISSEN

Van belang is voorts dat het Servicecentrum een bewaartermijn van 48 uur in aanmerking neemt; dit

om mismatches als gevolg van eventuele storingen te ondervangen, alsmede voor de check met eventuele latere betalingen. Bijvoorbeeld als de parkeerder gebruik heeft gemaakt van betaling via de telefoon. Als er een mismatch door het Servicecentrum wordt geconstateerd, dus als er geen parkeerrecht is geregistreerd, wordt de gemeente daarover op basis van versleutelde gegevens geïnformeerd. In de overige gevallen worden zowel de gegevens over de parkeerrechten als de scangegevens na 48 uur gewist.

ECONOMISCH WELZIJN VAN NEDERLAND

Omdat de reikwijdte van het EVRM ruimer is dan die van de Wbp, is het in beginsel mogelijk dat de verplichting om het in kader van het kentekenparkeren opgave te doen van het kenteken van het voertuig dat wordt geparkeerd, in strijd komt met het EVRM. Zelfs indien er overigens geen sprake is van een niet-naleving van de Wbp. Zelfs als de waarborgen als hiervoor omschreven in acht zijn genomen. Het gerechtshof overwoog hierover het volgende.

Voor zover al het verplichte kentekenparkeren kan worden aangemerkt als een inmenging van het openbaar gezag (gemeente Amsterdam) in de uitoefening van het recht op respect voor iemands privéleven als bedoeld in het EVRM, dan nog is die inmenging toegestaan voor zover deze bij wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van het economisch welzijn van het land. Met betrekking tot de in het EVRM bedoelde "noodzakelijkheid" geldt mede als uitgangspunt dat voor de aanwezigheid daarvan aan de wetgever een zekere beoordelingsvrijheid wordt gelaten. Dat geldt naar het oordeel van het hof ook voor de gemeenteraad als lokale wetgever. Daarbij gaat het hof er tevens vanuit dat tot het in de EVRM bedoelde "economisch welzijn van het land" ook elementaire taken van de gemeentelijke overheid kunnen behoren. Tot dergelijke taken rekent het hof in ieder geval de heffing van gemeentelijke parkeerbelastingen, zoals parkeerbelasting.

CONCLUSIE

Het hof besliste dat het huidige systeem van het verplichte kentekenparkeren niet in strijd komt met het EVRM dan wel de Wbp. Dat is goed nieuws. De schrijvers van dit artikel kunnen niet genoeg benadrukken hoe belangrijk het is om de waarborgen in acht te nemen zoals het hof heeft omschreven. Zorg er bovendien voor dat de gegevens geen dag langer worden bewaard dan strikt noodzakelijk is voor de uitvoering van de wettelijke taak om parkeerbelastingen te heffen en in te vorderen!

Bronvermelding: uitspraak gerechtshof Amsterdam, kenmerk 15/00036, 7 januari 2016

Aniek van Beek is juridisch medewerker bij de Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam; Mr Bas Brekveld is inspecteur bij de Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam

